Eiropas Komersantu šķīrējtiesas reglaments

Apstiprināts ar dibinātājas
2026. gada 5.oktobrī
lēmumu Nr.10

I. VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

1. pants. Eiropas Komersantu šķīrējtiesa

(1) Eiropas Komersantu šķīrējtiesa (turpmāk - šķīrējtiesa) ir šķīrējtiesa, kas darbojas pastāvīgi un ir izveidota, lai nodrošinātu šķīrējtiesai pakļauto strīdu izšķiršanu.

(2) Šķīrējtiesa darbojas, pamatojoties uz Šķīrējtiesu likumu, citiem Latvijas Republikā spēkā esošiem normatīvajiem aktiem, starptautiskajiem līgumiem un konvencijām, kas attiecas uz šķīrējtiesas darbību, un šķīrējtiesas reglamentu.

(3) Šķīrējtiesu ir nodibinājusi biedrība "Šķīrējtiesu dibināšanai un darbībai", reģ. Nr.40008239678, (turpmāk – Biedrība) juridiskā adrese Rīgas iela 13, Valmiera, LV-4201.

(4) Šķīrējtiesas tīmekļa vietne ir www.komersantuskirejtiesa.lv.

(5) Šķīrējtiesas nosaukuma tulkojums angļu valodā – European Merchant arbitration court.

(6) Šķīrējtiesas darbu vada šķīrējtiesas prezidija priekšsēdētājs, nodrošinot šķīrējtiesas reglamentā noteikto procesuālo funkciju izpildi, kā arī sniedz konsultācijas un metodisko palīdzību jautājumos, kas saistīti ar šķīrējtiesas darbību.

(7) Šķīrējtiesas prezidija priekšsēdētāju ieceļ Biedrības biedru sapulce. Biedrības biedru sapulce var atcelt šķīrējtiesas prezidija priekšsēdētāju no amata.

(8) Šķīrējtiesas prezidija priekšsēdētājs nav pakļauts Biedrības valdei.

2. pants. Strīda izšķiršanā piemērojamās procesuālās normas

(1) Šķīrējtiesai saistošas ir Šķīrējtiesu likumā noteiktās procesuālās normas, kā arī procesuālās normas, kas noteiktas ar citiem Latvijas Republikā spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, starptautiskajiem līgumiem un konvencijām, kurās piedalās Latvijas Republika, šo reglamentu un pušu vienošanos.

(2) Šķīrējtiesas procesu regulē procesuālās normas, kas ir spēkā strīda izšķiršanas, atsevišķu procesuālo darbību izdarīšanas vai šķīrējtiesas nolēmuma izpildīšanas laikā.

3. pants. Strīda izšķiršanā piemērojamās materiālo tiesību normas

(1) Izšķirot strīdu, šķīrējtiesa vadās pēc tām tiesību normām un darījumu paražām, par kuru piemērošanu puses ir vienojušās, ciktāl tāda pušu

vienošanās nav pretrunā Latvijas Republikas Civillikuma 19., 24. un 25.pantu noteikumiem.

(2) Ja puses nav vienojušās par to, pēc kādiem likumiem vai kādām darījumu paražām apspriežamas to savstarpējās attiecības, vai šķīrējtiesa atzinusi šādu vienošanos par spēkā neesošu, pušu tiesiskajām attiecībām piemērojamās tiesību normas nosakāmas saskaņā ar Latvijas Republikas Civillikuma Ievada noteikumiem.

4. pants. Šķīrējtiesā izšķiramie strīdi

Šķīrējtiesa ir tiesīga izšķirt jebkuru civiltiesisku strīdu, ja puses vienojušās par strīda nodošanu izšķiršanai šķīrējtiesā un, ja strīds atbilstoši Šķīrējtiesu likuma 5.pantam ir pakļauts izskatīšanai šķīrējtiesā.

5. pants. Šķīrējtiesas darba organizācija

Šķīrējtiesas darbu vada šķīrējtiesas prezidija priekšsēdētājs, kurš veic šķīrējtiesas reglamentā noteiktās funkcijas, lai pārraudzītu un nodrošinātu šķīrējtiesas darbību, kā arī šķīrējtiesas sastāva izveidošanu un tā darbību. Prezidija priekšsēdētājs vienlaicīgi var būt arī šķīrējtiesnesis, ja puses vienojušās par konkrētā šķīrējtiesneša iecelšanu, vai ar prezidija priekšsēdētāja lēmumu priekšsēdētājs nozīmē sevi par šķīrējtiesnesi konkrētas lietas izskatīšanai.

II. ŠĶĪRĒJTIESAS LĪGUMS

6. pants. Šķīrējtiesas līguma jēdziens, tā puses un forma

(1) Šķīrējtiesas līgums ir vienošanās par strīda, kas jau radies vai var rasties nākotnē, nodošanu izšķiršanai šķīrējtiesā.

(2) Šķīrējtiesas līgumu var noslēgt rīcībspējīga fiziskā persona neatkarīgi no pilsonības un dzīvesvietas, Latvijā vai ārvalstī reģistrēta juridiskā persona un jebkurš cits privāto tiesību subjekts, kā arī publisko tiesību juridiskā persona privāttiesību jomā.

(3) Šķīrējtiesas līgumu noslēdz rakstveidā. Pušu vienošanās par strīda nodošanu šķīrējtiesai (šķīrējtiesas līgums) var būt izteikta:

1) kā atsevišķs līgums;

2) kā speciāls noteikums pušu līgumā (šķīrējtiesas klauzula);

3)pusēm apmainoties ar pasta sūtījumiem vai izmantojot elektroniskās saziņas līdzekļus un nodrošinot, ka pušu griba nodot jau radušos vai iespējamu civiltiesisko strīdu izšķiršanai šķīrējtiesā tiek fiksēta ar drošu elektronisko parakstu.

(4) Šķīrējtiesas līgumā puses var vienoties par šķīrējtiesnešu skaitu, strīda izšķiršanas kārtību, mutvārdu vai rakstveida šķīrējtiesas procesu, strīda izšķiršanas procesa norises vietu, šķīrējtiesas procesa valodu, šķīrējtiesas izdevumu segšanas kārtību un citiem jautājumiem saskaņā ar likumu.

(5) Ja puses ir vienojušās par strīda, kas izriet no konkrēta līguma, nodošanu izšķiršanai šķīrējtiesā, prezumējams, ka puses ir vienojušās par jebkura strīda, kas izriet no šī līguma, kas skar to vai tā pārkāpšanu, izbeigšanu vai spēkā neesamību, izšķiršanu šķīrējtiesā.

(6) Puses var vienoties, pēc kādas valsts likumiem apspriežama šķīrējtiesas līguma spēkā esamība. Ja puses par to nav vienojušās, piemērojamais likums nosakāms saskaņā ar Latvijas Republikas Civillikuma 19. un 25. pantu.

7. pants. Šķīrējtiesas līguma spēks

(1) Personas, kas noslēgušas līgumu par strīda nodošanu izšķiršanai šķīrējtiesā, nav tiesīgas no tā atteikties, ja likumā vai līgumā noteiktajā kārtībā šķīrējtiesas līgums nav grozīts vai atcelts.

(2) Šķīrējtiesas līgums ir spēkā, kamēr nav izbeigusies tiesiskā attiecība, kuras sakarā tas noslēgts.

(3) Ja vienošanās par strīda nodošanu izšķiršanai šķīrējtiesā kā atsevišķs noteikums ir ietverts pušu noslēgtajā līgumā, šī vienošanās ir uzskatāma par patstāvīgu līgumu. Ja līguma termiņš ir izbeidzies vai līgums atzīts par spēkā neesošu, vienošanās par strīda nodošanu izšķiršanai šķīrējtiesā paliek spēkā.

III. ŠĶĪRĒJTIESNEŠI UN ŠĶĪRĒJTIESAS SASTĀVS

8. pants. Šķīrējtiesneši

(1) Šķīrējtiesnesis ir persona, kas atbilstoši šķīrējtiesas līguma un šī reglamenta noteikumiem ir iecelta strīda izšķiršanai.

(2) Par šķīrējtiesnesi var iecelt jebkuru pilngadīgu personu, kas rakstveidā piekritusi būt šķīrējtiesas šķīrējtiesnešu sarakstā un kurai nav nodibināta aizgādnība, ir nevainojama reputācija, ir augstākā profesionālā vai akadēmiskā izglītība (izņemot pirmā līmeņa profesionālo izglītību) un iegūta jurista kvalifikācija, ir uzkrājusi vismaz triju gadu praktiskā darba pieredzi, strādājot augstskolas tiesību zinātņu specialitātes akadēmiskā personāla amatā vai citā juridiskās specialitātes amatā un uz kuru nav attiecināmi Šķīrējtiesu likuma 15.pantā minētie ierobežojumi.

(3) Šķīrējtiesnesis nav puses, kura to iecēlusi, pārstāvis. Šķīrējtiesnesis pilda savus pienākumus godprātīgi, nepakļaujoties nekādai ietekmei, viņam jābūt neatkarīgam, objektīvam un taisnīgam.

8.[1] pants. Kārtība, kādā pārbaudāma un apliecināma šķīrējtiesneša atbilstība Šķīrējtiesu likuma prasībām.

(1) Biedrība, veicot šķīrējtiesneša iekļaušanu šķīrējtiesas reglamentam pievienotajā sarakstā, pārbauda šķīrējtiesneša atbilstību Šķīrējtiesu

likuma prasībām, vienlaicīgi pārbaudot izglītības dokumentus, kas pamato šķīrējtiesneša kvalifikāciju.
(2) Biedrība konstatējot, ka šķīrējtiesnesis atbilst Šķīrējtiesu likuma prasībām un šķīrējtiesneša kvalifikācija atbilst iesniegtajiem izglītības dokumentiem, sagatavo rakstveida apliecinājumu par šķīrējtiesneša atbilstību.

(3) Šā panta otrajā daļā norādītais apliecinājums pievienojams šķīrējtiesnešu sarakstam, kas iekļauts šķīrējtiesas reglamentā. Veicot šķīrējtiesnešu sarakstā izmaiņas, Biedrībai ir pienākums ne vēlāk kā septiņu dienu laikā no izmaiņu veikšanas iesniegt Uzņēmumu reģistram precizēto šķīrējtiesnešu sarakstu, apliecinājumu.

9. pants. Šķīrējtiesas sastāvs

(1) Šķīrējtiesa izšķir strīdus trīs šķīrējtiesnešu sastāvā, ja puses nav vienojušās par citu šķīrējtiesnešu skaitu.

(2) Šķīrējtiesnešu skaitam jābūt nepāra.

(3) Gadījumā, ja atbilstoši likumam, šim reglamentam un pušu vienošanās strīds izšķirams viena vai trīs šķīrējtiesnešu sastāvā, tad ieinteresētā puse ir tiesīga prasīt strīda izšķiršanu paplašinātā šķīrējtiesas sastāvā. Paplašinātā šķīrējtiesas sastāvā nevar būt vairāk par pieciem šķīrējtiesnešiem.

(4) Paplašinātais šķīrējtiesas sastāvs tiek izveidots tikai tad, ja ieinteresētā puse rakstveidā paziņo par to šķīrējtiesai un otrai pusei, ceļot prasību vai atsauksmes sniegšanai uz prasības pieteikumu noteiktajā termiņā. Šajā paziņojumā ir jānorāda paplašinātā šķīrējtiesas sastāva šķīrējtiesnešu skaits. Paziņojumam ir jāpievieno pieradījumi par papildus ar strīda izšķiršanu saistīto izdevumu samaksu. Strīdus gadījumā šo izdevumu apmēru nosaka šķīrējtiesa.

10. pants. Šķīrējtiesnešu iecelšana

Puses var noteikt šķīrējtiesnešu iecelšanas kārtību. Ja puses nav vienojušās par šķīrējtiesnešu iecelšanas kārtību, šķīrējtiesnešus ieceļ šķīrējtiesas prezidija priekšsēdētājs.

11. pants. Šķīrējtiesneša atcelšana

Ja puse iecēlusi šķīrējtiesnesi un par to ir paziņots otrai pusei, tā nevar atcelt šo šķīrējtiesnesi bez otras puses piekrišanas.

12. pants. Šķīrējtiesneša noraidījuma pamati

(1) Lietas dalībnieks var noraidīt šķīrējtiesnesi, ja:

1) uz viņu ir attiecināmi Šķīrējtiesu likuma 16.panta pirmajā daļā noteiktie ierobežojumi šķīrējtiesneša dalībai lietas izskatīšanā un viņš nav sevi atstatījis;

2) viņš neatbilst Šķīrējtiesu likuma prasībām;

3) pastāv apstākļi, kuri izraisa pamatotas šaubas par viņa objektivitāti un neatkarību;

4) viņš neatbilst prasībām, par kurām puses ir vienojušās.

(2) Personai, kurai tiek prasīta piekrišana tās iecelšanai par šķīrējtiesnesi, jāatklāj pusēm jebkādi apstākļi, kuri var izraisīt pamatotas šaubas par šīs personas objektivitāti un neatkarību. Ja šādi apstākļi šķīrējtiesnesim kļuvuši zināmi līdz šķīrējtiesas procesa beigām, viņam tie nekavējoties jāatklāj pusēm.

(3) Puse var noraidīt šķīrējtiesnesi, kuru tā iecēlusi vai kura iecelšanā tā piedalījusies, tikai tad, ja noraidījuma pamati šai pusei kļuvuši zināmi pēc šķīrējtiesneša iecelšanas.

13. pants. Šķīrējtiesneša noraidījuma kārtība

(1) Puses var vienoties par šķīrējtiesneša noraidījuma kārtību. Ja puses nav vienojušās par šķīrējtiesneša noraidījuma kārtību, puses var pieteikt noraidījumu šķīrējtiesnesim 5 (piecu) dienu laikā no dienas, kad tā uzzinājusi par šķīrējtiesneša iecelšanu vai tai kļuvis zināms noraidījuma pamats, iesniedzot šķīrējtiesā par to rakstveida paziņojumu, kurā jānorāda, kuru šķīrējtiesnesi tā noraida un noraidījuma pamatu.

(2) Ja šķīrējtiesnesis, kuram pieteikts noraidījums 5 (piecu) dienu laikā no paziņojuma saņemšanas neatsakās no savu pienākumu pildīšanas, pieteikto noraidījumu izlemj šķīrējtiesas sastāvs, arī gadījumos, kad strīds tiek izšķirts šķīrējtiesnesim vienpersoniski. Noraidījuma izlemšanā piedalās visi šķīrējtiesas sastāva locekļi.

(3) Ja šķīrējtiesas prezidija priekšsēdētājam kļūst zināmi reglamenta 12. panta pirmajā daļā minētie apstākļi, viņš nekavējoties par tiem informē abas puses un izskaidro to tiesības pieteikt noraidījumu attiecīgam šķīrējtiesnesim.

14. pants. Šķīrējtiesneša pilnvaru izbeigšanās

(1) Šķīrējtiesnesim ir tiesības atteikties no strīda izšķiršanas rakstveidā paziņojot par to šķīrējtiesas prezidija priekšsēdētājam.

(2) Pusēm ir tiesības vienoties par šķīrējtiesneša pilnvaru izbeigšanu, noformējot šo vienošanos rakstveidā un iesniedzot to šķīrējtiesā.

(3) Šķīrējtiesneša pilnvaras izbeidzas:

1) ja pieņemts šķīrējtiesneša noraidījums;
2) ja šķīrējtiesnesis atstatījis sevi no strīda izšķiršanas;
3) ja puses vienojas par šķīrējtiesneša pilnvaru izbeigšanu;
4) ar šķīrējtiesneša atcelšanu;
5) ar šķīrējtiesneša nāvi.

(4) Ja šķīrējtiesneša pilnvaras izbeigušās, jaunu šķīrējtiesnesi ieceļ šī reglamentā noteiktajā kārtībā.

15. pants. Jauna šķīrējtiesneša iecelšanas sekas

(1) Pēc jauna šķīrējtiesneša iecelšanas strīda izšķiršanas process jāsāk no jauna, ja strīdu izšķir šķīrējtiesnesis vienpersoniski, vai ja tiek iecelts jauns šķīrējtiesas sastāva priekšsēdētājs.

(2) Šķīrējtiesas sastāvam ir tiesības sākt no jauna strīda izšķiršanas procesu, gadījumā, ja šķīrējtiesas sastāvā tiek iecelts jauns šķīrējtiesnesis.

IV. ŠĶĪRĒJTIESAS PROCESA SAGATAVOŠANA

16. pants. Strīda pakļautība

(1) Par strīda pakļautību lemj šķīrējtiesa arī gadījumos, kad kāda no pusēm apstrīd šķīrējtiesas līguma esamību vai tā spēkā esamību.

(2) Iesniegumu par to, ka strīds nav pakļauts šķīrējtiesai, puse var iesniegt līdz dienai, kad beidzas atsauksmes uz prasības pieteikumu iesniegšanai noteiktais termiņš.

(3) Šķīrējtiesa jautājumu par strīda pakļautību var izlemt jebkurā šķīrējtiesas procesa stadijā. Ja strīda pakļautība šķīrējtiesai ir apstrīdēta līdz šķīrējtiesas sastāva iecelšanai, minēto jautājumu var izlemt šķīrējtiesas prezidija priekšsēdētājs, bet, ja pakļautība ir apstrīdēta pēc šķīrējtiesas sastāva iecelšanas, šo jautājumu izlemj šķīrējtiesas sastāvs.

(4) Ja iebildumi par to, ka strīda daļa nav pakļauta šķīrējtiesai, pusei rodas sakarā ar prasības papildinājumiem vai grozījumiem, pretprasību vai tās papildinājumiem, vai grozījumiem, minētie iebildumi jāizsaka nekavējoties, līdz ko šķīrējtiesa uzsāk šo prasījumu izskatīšanu.

(5) Ja šķīrējtiesa atzīst, ka strīds vai tā daļa nav pakļauta šķīrējtiesai, tā izbeidz šķīrējtiesas procesu vai tā daļu reglamentā noteiktajā kārtībā.

17. pants. Prasības nodrošināšana pirms prasības celšanas šķīrējtiesā

(1) Prasītājs ir tiesīgs lūgt rajona (pilsētas) tiesu nodrošināt prasību pirms prasības celšanas šķīrējtiesā. Šāds prasītāja lūgums nav uzskatāms par

šķīrējtiesas līguma neievērošanu un nav šķērslis civiltiesiskā strīda izšķiršanai šķīrējtiesā.

(2) Pēc prasītāja vai šķīrējtiesas sastāva lūguma rajona (pilsētas) tiesa lemj par prasības nodrošinājuma atcelšanu vai grozīšanu.

18. pants. Procesuālie termiņi

(1) Procesuālās darbības izpilda reglamentā noteiktajos termiņos. Ja procesuālie termiņi reglamentā nav noteikti, tos nosaka šķīrējtiesa.

(2) Procesuālo darbību izpildīšanai nosaka precīzu datumu vai termiņu līdz noteiktam datumam, vai laika periodu (gados, mēnešos, dienās vai stundās). Ja procesuālā darbība nav jāizpilda noteiktā datumā, to var izpildīt visā noteiktā termiņa laikā.

(3) Procesuālā termiņa tecējums, kas aprēķināms gados, mēnešos vai dienās, sākas nākamajā dienā pēc datuma vai pēc notikuma, kas nosaka tā sākumu.

(4) Procesuālā termiņa tecējums, kas aprēķināms stundās, sākas nākamajā stundā pēc notikuma, kas nosaka tā sākumu.

(5) Termiņš, kas skaitāms gados, notek termiņa pēdējā gada attiecīgā mēnesī un datumā. Termiņš, kas skaitāms mēnešos, notek termiņa pēdējā mēneša attiecīgā datumā. Ja mēnešos skaitāmais termiņš beidzas tādā mēnesī, kuram nav attiecīga datuma, tas notek šā mēneša pēdējā dienā.

(6) Ja termiņa pēdējā diena ir sestdiena, svētdiena vai likumā noteikta svētku diena, par termiņa pēdējo dienu skaitāma nākamā darba diena.

(7) Procesuālo darbību, kurai notek termiņš, var izpildīt termiņa pēdējā dienā līdz pulksten divdesmit četriem.

(8) Ja procesuālā darbība izpildāma šķīrējtiesā, termiņu uzskata par notecējušu tajā stundā, kad šķīrējtiesa saskaņā ar saviem iekšējās darba kārtības noteikumiem beidz darbu. Tomēr, ja prasības pieteikums vai citi sūtījumi nodoti sakaru iestādē termiņa pēdējā dienā līdz pulksten divdesmit četriem, tie uzskatāmi par nodotiem termiņā.

19. pants. Procesuālo termiņu nokavējuma sekas, to apturēšana, atjaunošana un pagarināšana

(1) Tiesības izpildīt procesuālās darbības zūd līdz ar reglamenta vai šķīrējtiesas noteiktā termiņa notecēšanu.

(2) Apturot šķīrējtiesas procesu, termiņa tecējums tiek apturēts. Termiņa tecējums apstājas brīdī, kad radies apstāklis, kas ir par pamatu šķīrējtiesas procesa apturēšanai. Procesuālā termiņa tecējums turpinās no dienas, kad atjaunots šķīrējtiesas process.

(3) Nokavētos procesuālos termiņus pēc puses pieteikuma var atjaunot šķīrējtiesa, ja tā atzīst nokavēšanas iemeslus par attaisnojošiem. Atjaunojot nokavēto termiņu, šķīrējtiesa vienlaikus atļauj izpildīt nokavēto procesuālo darbību.

(4) Šķīrējtiesas noteiktos termiņus var pagarināt pēc puses pamatota pieteikuma.

(5) Ja pieteikums par termiņa pagarināšanu vai nokavētā termiņa atjaunošanu iesniegts līdz šķīrējtiesas sastāva iecelšanai, tad to var izlemt šķīrējtiesas prezidija priekšsēdētājs, bet ja pieteikums iesniegts pēc šķīrējtiesas sastāva iecelšanas, tad to izlemj šķīrējtiesas sastāvs.

20. pants. Korespondence

(1) Šķīrējtiesa sagatavotos dokumentus (spriedumus, lēmumus, paziņojumus u.c.) nosūta pasta vai elektroniskā pasta sūtījumā. Šķīrējtiesa dokumentus var izsniegt adresātam personīgi pret parakstu.

(2) Šķīrējtiesa dokumentus nosūta elektroniskā pasta sūtījumā, ja lietas dalībnieks paziņojis šķīrējtiesai, ka viņš piekrīt saziņai ar šķīrējtiesu izmantot elektronisko pastu. Šādā gadījumā šķīrējtiesa dokumentus nosūta uz lietas dalībnieka norādīto elektroniskā pasta adresi. Ja šķīrējtiesa konstatē tehniskus šķēršļus šķīrējtiesas dokumentu piegādāšanai elektroniskā pasta sūtījumā, tos piegādā citā šā panta pirmajā daļā minētajā veidā.

(3) Fiziskai personai šā panta pirmajā daļā minētie dokumenti, tiek nosūtīti ierakstītā pasta sūtījumā uz tās deklarētās dzīvesvietas adresi, bet, ja deklarācijā norādīta papildu adrese, — uz papildu adresi, ja vien fiziskā persona saziņai ar šķīrējtiesu nav norādījusi citu adresi.

(4) Juridiskajai personai šā panta pirmajā daļā minētie dokumenti tiek nosūtīti uz tās juridisko adresi.

(5) Šā panta pirmajā daļā minētie dokumenti uzskatāmi par saņemtiem izsniegšanas dienā, ja tie ir piegādāti un izsniegti adresātam personīgi. Ja tie ir nosūtīti ar pasta sūtījumu, uzskatāms, ka tie saņemti 7 (septītajā) dienā pēc pasta sūtījuma nosūtīšanas dienas, bet, ja tie nosūtīti elektroniskā pasta sūtījumā, uzskatāms, ka tie saņemti 2 (divu) darbdienu laikā pēc nosūtīšanas dienas

21. pants. Šķīrējtiesas procesa konfidencialitāte

(1) Šķīrējtiesas process ir konfidenciāls, ja vien puses nav vienojušās citādi. Šķīrējtiesas sēdes ir slēgtas. Personas, kas nav procesa dalībnieki, var piedalīties šķīrējtiesas sēdē tikai ar pušu piekrišanu.

(2) Šķīrējtiesa ziņas par šķīrējtiesas procesu nesniedz trešajām personām un nepublicē.

(3) Ziņas par šķīrējtiesas procesu sniedz personām, kurām ir tiesības tās saņemt likumā noteikto funkciju veikšanai.

22. pants. Pušu līdztiesība un sacīkste

(1) Pusēm šķīrējtiesas procesā ir vienlīdzīgas procesuālās tiesības. Šķīrējtiesas sastāvs nodrošina pusēm vienādas iespējas izmantot tām piešķirtās tiesības savu interešu aizsardzībai.

(2) Puses civiltiesiskā strīda izskatīšanas gaitā īsteno savas procesuālās tiesības sacīkstes formā. Sacīkste izpaužas, pusēm izmantojot savas tiesības iesniegt pierādījumus, dot paskaidrojumus un šķīrējtiesas sastāvam adresētus pieteikumus, piedaloties pierādījumu pārbaudē un novērtēšanā, kā arī veicot citas procesuālās darbības.

23. pants. Šķīrējtiesas procesa kārtība

(1) Pusēm ir tiesības brīvi noteikt šķīrējtiesas procesa kārtību.

(2) Ja puses nav vienojušās par šķīrējtiesas procesa kārtību, šķīrējtiesa izšķir strīdu saskaņā ar reglamentu, Šķīrējtiesu likumu, normatīvajiem aktiem un vispārējiem tiesību principiem.

(3) Ja puses ir vienojušās tikai par atsevišķiem šķīrējtiesas procesa noteikumiem, šķīrējtiesa ievēro pušu vienošanos, bet pārējā daļā vadās pēc šķīrējtiesas reglamenta.

(4) Šķīrējtiesas sastāva priekšsēdētājs var patstāvīgi izlemt procesuālos jautājumus, ja viņam to uzticējušas puses vai pārējie šķīrējtiesneši.

24. pants. Šķīrējtiesas procesa valoda

(1) Process šķīrējtiesā notiek Latvijas Republikas valsts valodā vai valodā, par kuru puses ir vienojušās.

(2) Ja šķīrējtiesas sastāvs, vai kāds no šķīrējtiesnešiem, vai procesa dalībniekiem nepārvalda valodu, kurā notiek process, šķīrējtiesa pieaicina tulku. Tulka pakalpojumu apmaksas kārtību nosaka šķīrējtiesa.

(3) Šķīrējtiesa var pieprasīt pusēm jebkura rakstveida pierādījuma tulkojumu vai notariāli apliecinātu tulkojumu valodā, kurā notiek process, vai valsts valodā.

25. pants. Pušu pārstāvība

(1) Fiziskās personas savas lietas šķīrējtiesā ved pašas vai ar pilnvarota pārstāvja starpniecību. Fizisko personu pārstāvību noformē ar rakstveida pilnvaru.

(2) Juridisko personu lietas šķīrējtiesā ved to amatpersonas, kas darbojas likumā, statūtos vai nolikumā piešķirto pilnvaru ietvaros, vai arī citi juridisko personu pilnvaroti pārstāvji. Juridisko personu pārstāvību noformē ar rakstveida pilnvaru vai dokumentiem, kas apliecina amatpersonas tiesības bez īpaša pilnvarojuma pārstāvēt juridisko personu.

(3) Par pilnvarotu pārstāvi var būt jebkura fiziskā persona, izņemot personu:

1) kura nav sasniegusi pilngadību;

2) kurai nodibināta aizgādnība;

3) kurai ar tiesas spriedumu atņemtas tiesības vest citu personu lietas;

4) kura ir radniecības attiecībās līdz trešajai pakāpei vai svainības attiecībās līdz otrajai pakāpei ar šķīrējtiesnesi, kas izšķir civiltiesisko strīdu;

5) kura sniegusi juridisko palīdzību civiltiesiskā strīda otrai pusei šajā vai ar to saistītā citā lietā;

6) kura piedalījusies mediācijā šajā vai ar to saistītā citā lietā.

(4) Konstatējot šā panta trešajā daļā minētos apstākļus, šķīrējtiesas sastāvs nepielaiž šādu personu civiltiesiskā strīda izšķiršanā.

(5) Persona, kas ir vai pēdējo piecu gadu laikā ir bijusi šķīrējtiesas šķīrējtiesnešu sarakstā, nevar būt puses pārstāvis un to nevar pieaicināt juridiskās palīdzības sniegšanai šīs pastāvīgās šķīrējtiesas procesos.

(6) Puses šķīrējtiesas procesā var pieaicināt advokātus juridiskās palīdzības sniegšanai.

26. pants. Strīda izšķiršanas vieta

(1) Puses var brīvi vienoties par strīda izšķiršanas vietu. Ja puses nav vienojušās par strīda izšķiršanas vietu, to nosaka šķīrējtiesa.

(2) Pierādījumu pārbaudei šķīrējtiesa var sanākt jebkurā vietā, kuru tā uzskata par piemērotu, informējot par to šķīrējtiesas procesa dalībniekus.

(3) Ja puses ir vienojušās par šķīrējtiesas procesa vietu, tad puses sedz šķīrējtiesnešu ceļa un uzturēšanās izdevumus, kā arī izdevumus telpu īrei šķīrējtiesas procesa sēdes rīkošanai.

27. pants. Šķīrējtiesas procesa uzsākšana

(1) Šķīrējtiesas process uzsākas ar prasības pieteikuma iesniegšanas brīdi.

(2) Prasības pieteikumu šķīrējtiesai iesniedz rakstveidā.

28. pants. Prasības pieteikums

(1) Prasības pieteikumā norāda:

1) prasītāja vārdu, uzvārdu, personas kodu, deklarēto dzīvesvietu, bet, ja tādas nav, — dzīvesvietu; juridiskajai personai — tās nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi. Prasītājs var norādīt savu tālruņa numuru vai elektroniskā pasta adresi, ja piekrīt saziņai ar šķīrējtiesu izmantot tālruni vai elektronisko pastu;

2) atbildētāja vārdu, uzvārdu, personas kodu, deklarēto dzīvesvietu un deklarācijā norādīto papildu adresi, bet, ja tādas nav, — dzīvesvietu; juridiskajai personai — tās nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi. Atbildētāja personas kodu vai reģistrācijas numuru norāda, ja tas ir zināms;

3) ja prasību ceļ pārstāvis, — prasītāja pārstāvja vārdu, uzvārdu, personas kodu un adresi saziņai ar šķīrējtiesu; juridiskajai personai — tās nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi;

4) prasības priekšmetu, summu, prasības summas aprēķinu;

5) prasības pamatu un pierādījumus, kas to apstiprina;

6) likumu, uz kura prasība pamatota;

7) prasītāja prasījumus;

8) pievienoto dokumentu sarakstu;

9)citas ziņas, ja tās nepieciešamas lietas izskatīšanai.

(2) Prasības pieteikumam pievieno:

1) šķīrējtiesas līgumu, ja vien tas nav ietverts līgumā, kura sakarā strīds radies;

2) līgumu, kura sakarā radies strīds;

3) dokumentus, uz kuriem prasītājs atsaucas prasības pieteikumā;

4) pieteikuma norakstus tikpat, cik lietā ir šķīrējtiesas procesa dalībnieku;

5) pierādījumus par šķīrējtiesas tiesvedības maksas un

šķīrējtiesneša honorāra samaksu. Gadījumā, ja iesniegtajā prasības pieteikumā ir ietverts lūgums par šķīrējtiesas tiesvedības maksas un šķīrējtiesneša honorāra samazināšanu, pierādījumus par minēto maksājumu samaksu šķīrējtiesas lēmumā noteiktajā apmērā prasītājam ir pienākums iesniegt šķīrējtiesā 5 (piecu) dienu laikā no šķīrējtiesas lēmuma nosūtīšanas dienas.

(3) Prasības pieteikumu paraksta un iesniedz prasītājs vai viņa pārstāvis. Ja prasību prasītāja vārdā ceļ pārstāvis, prasības pieteikumam pievienojama pilnvara vai cits dokuments, kas apliecina pārstāvja pilnvarojumu celt prasību.

29. pants. Šķīrējtiesas rīcība pēc prasības pieteikuma saņemšanas

(1) Ja prasības pieteikums un tam pievienotie dokumenti atbilst reglamenta prasībām, šķīrējtiesa nekavējoties nosūta atbildētājam paziņojumu par prasības pieteikuma saņemšanu un prasības pieteikuma norakstu. Paziņojumā piedāvā atbildētājam iesniegt atsauksmi uz prasību, norādot iebildumus, ja tādi ir, un pievienojot tos apstiprinošus dokumentus.

(2) Puses var iepazīties ar prasības pieteikuma pielikumiem un citiem lietas materiāliem šķīrējtiesā šķīrējtiesas apmeklētāju pieņemšanas laikā vai iepriekš piesakoties pa tālruni.

(3) Prezidija priekšsēdētājs var uzlikt par pienākumu, prasītājam iesniegt prasības pieteikumam pievienoto dokumentu norakstus nosūtīšanai atbildētājam un trešajām personām.

29.[1] pants. Šķīrējtiesneša darbības, sagatavojot lietu iztiesāšanai

Šķīrējtiesnesis ir tiesīgs pieprasīt no lietas dalībniekiem rakstveida paskaidrojumus, lai precizētu lietas apstākļus un pierādījumus. Paskaidrojumi un pierādījumi iesniedzami šķīrējtiesneša noteiktajā termiņā.

30. pants. Šķīrējtiesas rīcība, ja prasības pieteikums neatbilst reglamenta prasībām

(1) Ja prasības pieteikums un tam pievienotie dokumenti neatbilst reglamenta prasībām, šķīrējtiesas prezidija priekšsēdētājs atstāj prasības pieteikumu bez tālākas virzības un informē par to iesniedzēju, dodot tam laiku novērst trūkumus.

(2) Ja šķīrējtiesas prezidija priekšsēdētāja noteiktajā termiņā trūkumi tiek novērsti, prasības pieteikums tiek uzskatīts par iesniegtu, un tiek uzsākts šķīrējtiesas process.

(3) Ja šķīrējtiesas prezidija priekšsēdētāja noteiktajā termiņā trūkumi netiek novērsti, prasības pieteikums tiek atdots iesniedzējam bez izskatīšanas.

31. pants. Atsauksme uz prasību

(1) Atsauksmi par prasību atbildētājs iesniedz pušu vai šķīrējtiesas noteiktajā termiņā. Atsauksmes iesniegšanas termiņš nedrīkst būt īsāks par 15 (piecpadsmit) dienām no dienas, kad prasības pieteikums nosūtīts atbildētājam.

(2) Ievērojot atbildētāja atrašanās vietu, strīda sarežģītību, atbildētāju skaitu, šķīrējtiesas prezidija priekšsēdētājs pēc saviem ieskatiem var noteikt garāku termiņu atsauksmes sniegšanai, tomēr tas nevar būt garāks par objektīvi nepieciešamo un pārsniegt 30 (trīsdesmit) dienas.(3) Atbildētājam savā atsauksmē jānorāda:

1) vai viņš atzīst prasību pilnīgi vai kādā tās daļā;

2) savus iebildumus pret prasību un to pamatojumu;

3) pierādījumus, kas apstiprina viņa iebildumus pret prasību un to pamatojumu, kā arī likumu, uz kuru tie pamatoti;

4) lūgumus par pierādījumu pieņemšanu vai izprasīšanu;

5) savu tālruņa numuru vai elektroniskā pasta adresi, ja viņš piekrīt saziņai ar šķīrējtiesu izmantot tālruni vai elektronisko pastu;

6) citus apstākļus, kurus viņš uzskata par nozīmīgiem lietas izskatīšanā.

(4) Pēc atsauksmes saņemšanas šķīrējtiesas prezidija priekšsēdētājs bez kavēšanās paziņo par to prasītājam.

(5) Iesniedzot atsauksmi šķīrējtiesā, pievieno tikpat norakstu, cik ir šķīrējtiesas procesa dalībnieku.

(6) Atsauksmes neiesniegšana nav šķērslis strīda izskatīšanai šķīrējtiesā.

32. pants. Pretprasība

(1) Atbildētājs var iesniegt pretprasību.

(2) Pretprasība iesniedzama rakstveidā. Uz pretprasību attiecināmi tie paši reglamenta noteikumi, kas attiecas uz prasības pieteikumu, t.sk. tiesvedības maksas un šķīrējtiesneša honorāra apmērs.

(3) Pretprasību var iesniegt termiņā, kāds ir noteikts atsauksmes uz prasību iesniegšanai.

(4) Šķīrējtiesa pieņem pretprasību, ja pretprasības priekšmets aptverts ar šķīrējtiesas līgumu un:

1) starp sākotnējo prasību un pretprasību iespējams savstarpējs ieskaits;
2) pretprasības apmierināšana pilnīgi vai daļēji izslēdz sākotnējās prasības apmierināšanu;

3) pretprasībai un sākotnējai prasībai ir savstarpējs sakars un to kopīga izskatīšana sekmēs lietas ātrāku un pareizāku iztiesāšanu.

(5) Lēmumu par pretprasības pieņemšanu izlemj šķīrējtiesas prezidija priekšsēdētājs.

(6) Pretprasību, ko pieņēmusi šķīrējtiesa, izskata kopā ar sākotnējo prasību.

(7) Iesniedzot pretprasību šķīrējtiesā, pievieno tikpat norakstu, cik ir šķīrējtiesas procesa dalībnieku.

33. pants. Šķīrējtiesas sēdes noteikšana

(1) Pēc tam, kad no atbildētāja ir saņemta atsauksme uz prasību vai arī ir notecējis atbildētājam noteiktais termiņš atsauksmes sniegšanai un ir iecelts šķīrējtiesas sastāvs, šķīrējtiesas sastāvs nosaka šķīrējtiesas sēdes dienu. Ja puses ir vienojušās par strīda izskatīšanu rakstveida procesā, pēc tam, kad no atbildētāja ir saņemta atsauksme uz prasību vai arī ir notecējis atbildētājam noteiktais termiņš atsauksmes sniegšanai šķīrējtiesa pusēm paziņo dienu, kad strīds tiks izskatīts pēc būtības.

(2) Pēc šķīrējtiesas sēdes noteikšanas šķīrējtiesas prezidija priekšsēdētājs bez kavēšanas paziņo lietas dalībniekiem šķīrējtiesas sēdes dienu un šķīrējtiesas sastāvu.

(3) Šā panta otrajā daļā noteiktais paziņojums tiek nodots pusēm pret parakstu vai nosūtīts pasta vai elektroniskā pasta sūtījumā vismaz 15 dienas pirms šķīrējtiesas sēdes, ja puses nav vienojušās par īsāku termiņu.

V. STRĪDA IZŠĶIRŠANA

34. pants. Strīda izšķiršanas veidi un tās norise

(1) Ievērojot pušu noslēgto šķīrējtiesas līgumu, šķīrējtiesa rīko sēdes, lai noklausītos pušu paskaidrojumus un iebildumus, kā arī lai pārbaudītu pierādījumus (mutvārdu process), vai izšķir strīdu, pamatojoties tikai uz iesniegtajiem rakstveida pierādījumiem un materiāliem (rakstveida process). Šķīrējtiesa rīko mutvārdu procesu arī tad, ja puses vienojušās par rakstveida procesu, bet kāda no pusēm līdz nolēmuma pieņemšanai

pieprasa mutvārdu procesu vai šķīrējtiesas sastāvs secina, ka iesniegtie pierādījumi un materiāli nav pietiekoši, lai izšķirtu strīdu.

(2) Ievērojot reglamenta un pušu vienošanās noteikumus, šķīrējtiesa var noturēt strīda izšķiršanas procesu tādā veidā, kādā tā uzskata par lietderīgu, ar noteikumu, ka strīds izšķirams bez liekas vilcināšanās un ka pusēm tiek dotas vienādas tiesības izklāstīt savu viedokli un aizstāvēt savas tiesības. Strīda izšķiršanas procesu vada šķīrējtiesas sastāva priekšsēdētājs.

(3) Strīda izšķiršana mutvārdu procesā sākas ar brīdi, kad noteiktajā dienā un laikā šķīrējtiesas sastāva priekšsēdētājs atklāj šķīrējtiesas sēdi un paziņo par strīda izšķiršanas uzsākšanu. Šķīrējtiesas sēdes gaita netiek fiksēta, izmantojot tehniskos līdzekļus, taču pēc puses rakstveida lūguma šķīrējtiesas sēde var tikt protokolēta, ievērojot reglamenta 38.panta 2.punktā noteikto.

(4) Strīda izšķiršana rakstveida procesā sākas ar brīdi, kad šķīrējtiesas sastāvs sanāk strīda izšķiršanai.

35. pants. Pušu iepazīšanās ar saņemtajiem materiāliem un pierādījumiem

Šķīrējtiesa iepazīstina puses ar jebkuriem iesniegumiem, dokumentiem un citu informāciju, kuru tā saņēmusi, kā arī ar ekspertu atzinumiem un citiem pierādījumiem.

36. pants. Sekas, ja puse nepiedalās šķīrējtiesas procesā

(1) Ja atbildētājs reglamentā noteiktajā termiņā neiesniedz atsauksmi uz prasību, šķīrējtiesa turpina procesu, neuzskatot šādu neiesniegšanu par prasības atzīšanu, ja vien šķīrējtiesas līgumā nav noteikts citādi.

(2) Ja puses bez attaisnojoša iemesla neierodas uz šķīrējtiesas mutvārdu sēdi vai neiesniedz rakstveida vai citus pierādījumus, šķīrējtiesa turpina procesu un izšķir strīdu, pamatojoties uz tās rīcībā esošajiem pierādījumiem.

37. pants. Prasības grozīšana un papildināšana

(1) Ja puses nav vienojušās citādi, puse rakstveidā var grozīt vai papildināt prasību, kamēr nav uzsākta strīda izšķiršana pēc būtības.

(2) Par prasības grozīšanu un papildināšanu nav uzskatāma:
1) prasījumu precizēšana;
2) acīmredzamu kļūdu izlabošana prasībā;
3) procentu un pieaugumu pievienošana prasībai;
4) prasība atlīdzināt mantas vērtību sakarā ar prasītās mantas atsavināšanu, zaudēšanu vai izmaiņām tās sastāvā;

5) prasījuma kopējās summas sastāvdaļu grozīšana šīs summas robežās;
6) prasījuma, ar kuru lūgts atzīt tiesības, grozīšana uz prasījumu atjaunot aizskartās tiesības lietas gaitā mainījušos apstākļu dēļ;
7) prasības summas palielināšana sakarā ar lietas gaitā pieaugušajām tirgus cenām.

(3) Ja šā panta pirmās daļas noteiktajā kārtībā tiek palielināts prasības apmērs, pusei papildus jāsamaksā attiecīgie šķīrējtiesas procesa izdevumi.

(4) Ja tiek grozīts vai papildināts prasības pamats, atbildētājam ir tiesības šķīrējtiesas sastāva noteiktajā termiņā iesniegt rakstveida atsauksmi. Uz atsauksmes iesniegšanu attiecas reglamenta 31.panta noteikumi.

(5) Prasību nevar grozīt tādā veidā, ka tā pārsniedz šķīrējtiesas līguma robežas.

38. pants. Protokols

(1) Šķīrējtiesas sēdes protokolēšana ir maksas pakalpojums.

(2) Šķīrējtiesas sēdes protokolē tikai tad, ja kāda no pusēm to ir pieprasījusi un iemaksājusi šķīrējtiesā atlīdzību par sekretāra pakalpojumiem. Pieprasījums par sēdes protokolēšanu jāiesniedz un atlīdzība par sekretāra pakalpojumiem jāapmaksā ne vēlāk kā 2 (divas) dienas pirms šķīrējtiesas sēdes.

(3) Protokolu raksta šķīrējtiesas izraudzīts sekretārs. Šķīrējtiesas sēdes protokolu paraksta visi šķīrējtiesneši un sekretārs. Šķīrējtiesas sēdes protokols jāparaksta 3 (trīs) dienu laikā pēc šķīrējtiesas sēdes.

(4) Protokolā norāda:

1) šķīrējtiesas nosaukumu;
2) lietas numuru;
3) izskatīšanas vietu un datumu;
4) puses;
5) šķīrējtiesas sastāvu;
6) atzīmes par pušu piedalīšanos strīda izšķiršanā;
7) sekretāra, ekspertu, tulku un citu lietas dalībnieku vārdus un uzvārdus;
8) strīda izšķiršanas gaitas īsu aprakstu;
9) pušu prasījumus un citus pušu izklāstītus svarīgus paziņojumus;
10) iemeslus strīda izšķiršanas atlikšanai vai izbeigšanai.
11) ziņas par šķīrējtiesas sēdes protokola parakstīšanas laiku.

(5) Pusēm ir tiesības iepazīties ar protokolu un 5 (piecu) dienu laikā pēc tā parakstīšanas, iesniegt rakstveida piezīmes vai iebildumus par protokolu,

norādot konstatētās nepilnības. Par iebildumu pamatotību vai piezīmju atbilstību sēdē notikušajam lemj šķīrējtiesas sastāvs. Pēc puses lūguma šķīrējtiesa izsniedz protokola kopiju.

39. pants. Pierādījumi

(1) Pierādīšanas līdzekļi šķīrējtiesā var būt pušu paskaidrojumi, rakstveida pierādījumi, lietiskie pierādījumi un ekspertu atzinumi.

(2) Pierādījumus iesniedz šķīrējtiesā ne vēlāk kā 10 dienas pirms tiesas sēdes, ja tiesnesis nav noteicis citu termiņu pierādījumu iesniegšanai. Katrai pusei jāpierāda tie apstākļi, uz kuriem tā atsaucas kā uz savu prasījumu vai iebildumu pamatojumu. Šķīrējtiesa var atteikties pieņemt pierādījumus, ja tie iesniegti pēc noteiktā termiņa un šķīrējtiesa savlaicīgas neiesniegšanas iemeslus neatzīst par attaisnojošiem.

(2^1) Lietas iztiesāšanas laikā šķīrējtiesas sēdē pierādījumus var iesniegt pēc puses lūguma, ja tas nekavē lietas iztiesāšanu vai šķīrējtiesa savlaicīgas pierādījumu neiesniegšanas iemeslus atzinusi par attaisnojošiem, vai pierādījumi ir par faktiem, kuri kļuvuši zināmi lietas iztiesāšanas laikā.

(3) Kā rakstveida pierādījumu iesniedz dokumenta oriģinālu vai tā apliecinātu kopiju. Ja puses iesniedz dokumenta apliecinātu kopiju, šķīrējtiesa pati vai pēc otras puses lūguma var pieprasīt uzrādīt oriģināldokumentu. Oriģināldokumentu pēc tās personas lūguma, kas iesniegusi šo dokumentu, šķīrējtiesa atdod atpakaļ, atstājot procesa materiālos apliecinātu tā kopiju.

(4) Šķīrējtiesa pati nosaka pierādījumu pieļaujamību un attiecināmību.

40. pants. Ekspertīze

(1) Šķīrējtiesa pēc puses motivēta rakstveida lūguma var noteikt ekspertīzi. Ekspertīze tiek noteikta gadījumos, kad strīdā nozīmīgu faktu noskaidrošanai nepieciešamas speciālas zināšanas zinātnē, tehnikā, mākslā vai citā nozarē.

(2) Ja šķīrējtiesa atzīst puses lūgumu par pamatotu, šķīrējtiesa pieņem lēmumu par ekspertīzes noteikšanu vai ekspertu pieaicināšanu. Ekspertīze tiek noteikta tikai tad, ja puse šķīrējtiesas noteiktajā termiņā avansā ir iemaksājusi šķīrējtiesā atlīdzību par eksperta pakalpojumiem. Avansa summas apmēru nosaka šķīrējtiesa.

(3) Lūgumā par ekspertīzes noteikšanu pusei ir jānorāda jautājumi, par kuriem, pēc viņas domām, ekspertam jādod atzinums. Otrai pusei ir tiesības iesniegt šķīrējtiesai jautājumus, par kuriem ekspertam jādod atzinums. Jautājumus, kuros nepieciešams eksperta atzinums, nosaka šķīrējtiesa. Pušu uzdoto jautājumu noraidīšana šķīrējtiesai ir jāmotivē.

(4) Šķīrējtiesas lēmumā par ekspertīzes noteikšanu norādāms, kuros jautājumos nepieciešams eksperta atzinums un kam uzdots izdarīt ekspertīzi.

(5) Ekspertīzi izdara attiecīgo ekspertīzes iestāžu eksperti vai citi speciālisti. Ekspertu izrauga puses pēc savstarpējas vienošanās, bet, ja tāda nav panākta šķīrējtiesas noteiktajā termiņā, ekspertu izraugās šķīrējtiesa. Ja nepieciešams, šķīrējtiesa izraugās vairākus ekspertus.

(6) Ja izraudzīti vairāki eksperti, viņi ir tiesīgi savā starpā apspriesties. Ja eksperti nonāk pie kopīga atzinuma, to paraksta visi eksperti. Ja ekspertu domas nesaskan, katrs eksperts raksta atsevišķu atzinumu.

(7) Puses pēc šķīrējtiesas pieprasījuma iesniedz ekspertam nepieciešamās ziņas vai dokumentus, uzrāda preces vai citus priekšmetus.

(8) Pēc puses pieprasījuma šķīrējtiesa uzaicina ekspertu pēc atzinuma došanas piedalīties šķīrējtiesas sēdē, lai sniegtu paskaidrojumus un atbildētu uz pušu jautājumiem par atzinumu.

41. pants. Eksperta, tulka un sekretāra noraidījums

Pēc puses pieteikuma eksperts, tulks vai sekretārs var tikt noraidīti reglamenta 12.pantā noteiktajos gadījumos. Noraidījums jāpieteic nekavējoties pēc tam, kad puse ir uzzinājusi noraidījuma pamatu. Jautājumu par noraidījumu izlemj šķīrējtiesas sastāvs.

42. pants. Puses izstāšanās procesuālās sekas

(1) Fakts, ka fiziskā persona, kas ir viena no pusēm, ir mirusi vai juridiskā persona, kas ir viena no pusēm, beigusi pastāvēt, pats par sevi neizbeidz šķīrējtiesas līgumu, ja puses nav vienojušās citādi un apstrīdētā tiesiskā attiecība pieļauj tiesību pārņemšanu. Šajā gadījumā šķīrējtiesa aptur šķīrējtiesas procesu līdz tiesību pārņēmēja noteikšanai.

(2) Prasījuma cesija ir pamats šķīrējtiesas procesa izbeigšanai, ja vien puses nav no jauna vienojušās par civiltiesiskā strīda izskatīšanu šķīrējtiesā.

43. pants. Tiesības uz iebildumiem

(1) Ja pārkāpts vai nav ievērots kāds no šķīrējtiesas procesa noteikumiem, puse, kas piedalās šķīrējtiesas procesā, nekavējoties, tiklīdz tai par šo pārkāpumu ir kļuvis zināms vai vajadzētu kļūt zināmam, iesniedz šķīrējtiesas sastāvam un otrai pusei rakstveida iebildumus.

(2) Par iebildumu pamatotību lemj šķīrējtiesas sastāvs.

(3) Ja puse neiesniedz iebildumus, uzskatāms, ka tā ir atteikusies no savām tiesībām celt šādus iebildumus, izņemot gadījumu, kad iebildumus puse nav iesniegusi no tās neatkarīgu iemeslu dēļ.

44. pants. Procesa dokumentu glabāšana pēc šķīrējtiesas procesa pabeigšanas

Procesa dokumenti 10 (desmit) gadus pēc šķīrējtiesas procesa pabeigšanas paliek glabāšanā šķīrējtiesā. Šķīrējtiesa dokumentu uzglabāšanu veic saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto arhīvu glabāšanas kārtību.

45. pants. Nolēmuma pieņemšana

(1) Visi nolēmumi (lēmumi un spriedumi) šķīrējtiesā, ja tās sastāvā ir vairāk par vienu šķīrējtiesnesi, tiek pieņemti ar vienkāršu balsu vairākumu, izņemot reglamenta 23.panta ceturtajā daļā noteiktajā gadījumā. Šķīrējtiesnesis nevar atteikties no balsošanas.

(2) Šķīrējtiesas sastāvs pēc paša izvēles nolēmumu pieņem šķīrējtiesas sēžu zālē vai apspriežu istabā.

(3) Šķīrējtiesas nolēmumu taisa rakstveidā, un to paraksta visi šķīrējtiesneši, bet, ja kāds no šķīrējtiesnešiem neparaksta nolēmumu, tajā norādāms iemesls, kāpēc nav viņa paraksta.

(4) Šķīrējtiesnešu parakstus uz nolēmuma apliecina šķīrējtiesas prezidija priekšsēdētājs ar savu parakstu un šķīrējtiesas zīmogu.

(5) Šķīrējtiesas nolēmums stājas spēkā tā pieņemšanas dienā. Tas nav pārsūdzams un par to nevar iesniegt protestu.

46. pants. Izlīgums

(1) Šķīrējtiesa veicina pušu strīda noregulēšanu ar izlīgumu.

(2) Izlīgums pieļaujams jebkurā civiltiesiskā strīdā, izņemot gadījumus, ja tā noteikumi aizskar citas personas tiesības vai ar likumu aizsargātās intereses.

(3) Izlīgums pieļaujams jebkurā šķīrējtiesas procesa stadijā un tiek slēgts rakstveida formā. Ja šķīrējtiesas procesā puses panāk izlīgumu, šķīrējtiesas sastāvs šķīrējtiesas procesu izbeidz un, ja puses to lūdz un šķīrējtiesas sastāvs tam piekrīt, sagatavo izlīgumu šķīrējtiesas sprieduma veidā, tajā iekļaujot noteikumus, par kuriem panākta vienošanās.

(4) Izlīgumā norāda:

1) prasītāja vārdu, uzvārdu, personas kodu, deklarēto dzīvesvietu, bet, ja tādas nav, — dzīvesvietu; ja prasītājs ir juridiskā persona, — tās nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi;

2) atbildētāja vārdu, uzvārdu, personas kodu, deklarēto dzīvesvietu, deklarācijā norādīto papildu adresi (adreses) un dzīvesvietu, ja tās ir zināmas, bet, ja atbildētājs ir juridiskā persona, — tās nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi;
3) strīda priekšmetu;
4) katras puses saistības, ko tā labprātīgi uzņemas izpildīt.

(5) Pušu noslēgtais izlīgums iesniedzams šķīrējtiesai rakstveidā, ja pēc puses lūguma šķīrējtiesas sastāvs ir piekritis sagatavot izlīgumu šķīrējtiesas sprieduma veidā.

(6) Šādam šķīrējtiesas spriedumam ir tāds pats statuss un juridiskais spēks kā jebkuram citam šķīrējtiesas spriedumam, ar kuru civiltiesiskais strīds izšķirts pēc būtības.

47. pants. Spriedums

(1) Šķīrējtiesas spriedumā norāda:

1) lietas numuru;
2) šķīrējtiesas sastāvu;
3) sprieduma taisīšanas datumu un vietu;
4) ziņas par pusēm - fiziskās personas vārdu, uzvārdu, personas kodu, citus personas identifikācijas datus un deklarētās dzīvesvietas adresi vai citu saziņai izmantojamu adresi, juridiskās personas nosaukumu, reģistrācijas numuru, citus personu identificējošus datus un juridisko adresi;
5) strīda priekšmetu;
6) sprieduma motivējumu, ja vien puses nav vienojušās citādi;
7) secinājumu par prasības pilnīgu vai daļēju apmierināšanu, vai par tās pilnīgu vai daļēju noraidīšanu un šķīrējtiesas sprieduma būtību;
8) piedzenamo summu, ja spriedums taisīts par naudas piedziņu, atsevišķi norādot galveno parādu un procentus, laiku, par kādu procenti piespriesti, prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt procentus un arī šo procentu apmēru;
9) konkrēto mantu un tās vērtību, kas piedzenama mantas neesamības gadījumā, ja spriedums taisīts par mantas atdošanu natūrā;
10) kam, kādas darbības un kādā termiņā jāizpilda, ja spriedums uzliek par pienākumu izpildīt noteiktas darbības;
11) kāda sprieduma daļa attiecas uz katru no prasītājiem, ja spriedums taisīts vairāku prasītāju labā, vai kāda sprieduma daļa jāizpilda katram no atbildētājiem, ja spriedums taisīts pret vairākiem atbildētājiem;
12) šķīrējtiesas procesa izdevumus, kā arī šo izdevumu un izdevumu par juridisko palīdzību sadalījumu starp pusēm;
13) citu informāciju, ko tiesas sastāvs uzskata par nepieciešamu.

(2) Šķīrējtiesas sastāvs 14 (četrpadsmit) dienu laikā, pēc tam, kad strīds izskatīts pēc būtības, taisa spriedumu.

(3) Šķīrējtiesa sprieduma norakstu nosūta pusēm 3 (trīs) darbdienu laikā no tā taisīšanas dienas.

48. pants. Sprieduma kļūdu izlabošana. Sprieduma izskaidrošana. Papildspriedums

(1)Šķīrējtiesas sastāvs pēc savas iniciatīvas vai puses lūguma var labot spriedumā pārrakstīšanās un matemātiskā aprēķina kļūdas. Šķīrējtiesa šādas kļūdas var labot bez pušu piedalīšanās.

(2) Ja vien puses nav vienojušās citādi, tad viena puse, paziņojot par to otrai pusei, 30 (trīsdesmit) dienu laikā pēc sprieduma noraksta nosūtīšanas dienas vai sprieduma noraksta saņemšanas dienas, ja tas izsniegts personiski, var lūgt šķīrējtiesas sastāvu izskaidrot spriedumu, negrozot tā saturu. Sprieduma izskaidrojums no tā pieņemšanas brīža kļūst par sprieduma neatņemamu sastāvdaļu.

(3) Ja vien puses nav vienojušās citādi, tad viena puse, paziņojot par to otrai pusei, 30 (trīsdesmit) dienu laikā no sprieduma noraksta nosūtīšanas dienas vai sprieduma noraksta saņemšanas dienas, ja tas izsniegts personiski, var lūgt šķīrējtiesas sastāvu taisīt papildspriedumu, ja nav izlemts kāds no pieteiktajiem prasījumiem, par kuru bija iesniegti pierādījumi un par kuru puses devušas paskaidrojumus. Ja šķīrējtiesas sastāvs uzskata lūgumu par pamatotu, tas taisa papildspriedumu.

(4) Šķīrējtiesas sastāvs ne vēlāk kā 15 (piecpadsmit) dienas iepriekš paziņo pusēm par šķīrējtiesas sēdi, kurā tiks izlemts jautājums par sprieduma labošanu, izskaidrošanu vai papildsprieduma taisīšanu. Ja sprieduma labošanas dēļ var mainīties tā rezolutīvā daļa, bet sprieduma būtība nemainās, šķīrējtiesas sastāvs aicina puses izteikt savu viedokli. Pušu neierašanās nav šķērslis sprieduma labošanai, izskaidrošanai vai papildsprieduma taisīšanai. Papildspriedumu šķīrējtiesas sastāvs taisa saskaņā ar reglamenta 47.pantu.

49. pants. Strīda izšķiršanas atlikšana

(1) Šķīrējtiesai ir pienākums atlikt strīda izšķiršanu, ja šķīrējtiesas sēdē neierodas kāds no lietas dalībniekiem, kura piedalīšanos šķīrējtiesa uzskata par nepieciešamu un viņam nav paziņots par šķīrējtiesas sēdes laiku un vietu.

(2) Šķīrējtiesa var atlikt strīda izšķiršanu:

1) ja atzīst, ka nav iespējams izšķirt strīdu tāpēc, ka nav ieradies kāds lietas dalībnieks, kā arī sekretārs, eksperts vai tulks;
2) pēc lietas dalībnieka lūguma, lai dotu viņam iespēju iesniegt

papildu pierādījumus;
3) pēc savas iniciatīvas procesuālo jautājumu atrisināšanai.

(3) Nākamās šķīrējtiesas sēdes dienu un laiku šķīrējtiesa paziņo lietas dalībniekiem pret parakstu vai paziņojumu par nākamās šķīrējtiesas sēdes dienu un laiku nosūtīta pasta vai elektroniskā pasta sūtījumā.

50. pants. Šķīrējtiesas procesa apturēšana

(1) Šķīrējtiesai ir pienākums apturēt šķīrējtiesas procesu, ja:
1) mirusi fiziskā persona vai beigusi pastāvēt juridiskā persona, kas strīdā ir puse, un ja apstrīdētā tiesiskā attiecība pieļauj tiesību pārņemšanu;
2) puse zaudējusi rīcībspēju;
3) šķīrējtiesā rakstveidā ir iesniegta pušu savstarpēja vienošanās par šķīrējtiesas procesa apturēšanu.

(2) Šķīrējtiesa pēc lietas dalībnieka vai savas iniciatīvas var apturēt tiesvedību, ja:

1) puse slimības vai citu attaisnojušu iemeslu dēļ nespēj piedalīties strīda izšķiršanā;
2) šķīrējtiesa nosaka ekspertīzi.

(3) Šķīrējtiesas process tiek apturēts:

1) šā panta pirmās daļas 1.punktā paredzētajos gadījumos - līdz tiesību pārņēmēja noteikšanai vai likumiskā pārstāvja iecelšanai;
2) šā panta pirmās daļas 2.punktā paredzētajos gadījumos - līdz likumiskā pārstāvja iecelšanai;
3) šā panta pirmās daļas 3.punktā paredzētajos gadījumos - līdz pušu savstarpējā vienošanās noteiktajam termiņam;
4) šā panta otrās daļas 1. un 2.punktā paredzētajos gadījumos - līdz brīdim, kad atkrituši šajos punktos minētie apstākļi.

(4) Par šķīrējtiesas procesa apturēšanu šķīrējtiesa pieņem lēmumu, kuru noformē atsevišķa procesuālā dokumenta veidā. Lēmumā norādāmi apstākļi, līdz kuru iestāšanās vai izbeigšanās brīdim šķīrējtiesas process apturēts, vai termiņš, uz kādu šķīrējtiesas process apturēts.

(5) Šķīrējtiesas procesu atjauno šķīrējtiesa ar lēmumu pēc savas iniciatīvas vai pēc lietas dalībnieku pieteikuma.

51. pants. Prasības atstāšana bez izskatīšanas

(1) Šķīrējtiesai ir pienākums atstāt prasību bez izskatīšanas, ja:
1) prasības pieteikumu iesniegusi rīcībnespējīga persona vai persona, kurai nodibināta aizgādnība atbilstoši Civillikuma 365.panta noteikumiem;

2) prasību prasītāja vārdā cēlusi persona, kura nav tam likumā noteiktajā kārtībā pilnvarota;
3) reglamenta 30.panta trešajā daļā noteiktajā gadījumā.

(2) Šķīrējtiesa var atstāt prasību bez izskatīšanas:
1) pēc prasītāja lūguma;
2) ja prasītājs atkārtoti neierodas uz šķīrējtiesas sēdi un nav lūdzis izšķirt strīdu viņa prombūtnē.

(3) Par prasības atstāšanu bez izskatīšanas šķīrējtiesa pieņem lēmumu atsevišķa procesuālā dokumenta veidā.

(4) Ja prasība atstāta bez izskatīšanas, prasītājs ir tiesīgs no jauna iesniegt prasības pieteikumu šķīrējtiesā, ievērojot likumā un reglamentā noteikto kārtību.

52. pants. Šķīrējtiesas procesa izbeigšana

(1) Šķīrējtiesas sastāvs pieņem lēmumu par šķīrējtiesas procesa izbeigšanu, ja:
1) prasītājs atsauc savu prasību;
2) puses vienojas par strīda izbeigšanu ar izlīgumu;
3) šķīrējtiesas līgums likumā vai līgumā noteiktajā kārtībā zaudējis spēku;
4) tas atzīst, ka strīds nav pakļauts šķīrējtiesai;
5) fiziskā persona, kas ir viena no pusēm, ir mirusi vai juridiskā persona, kas ir viena no pusēm, ir beigusi pastāvēt un tiesiskā attiecība nepieļauj tiesību pārņemšanu vai puses ir vienojušās, ka process šādā gadījumā izbeidzams.

(2) Ja šķīrējtiesas process izbeigts šā panta pirmās daļas 1. vai 2.punktā norādīto iemeslu dēļ, atkārtota griešanās šķīrējtiesā vai griešanās rajona (pilsētas) tiesā strīdā starp tām pašām pusēm, par to pašu priekšmetu un uz tā paša pamata nav pieļaujama.

(3) Ja šķīrējtiesas process izbeigts šā panta pirmās daļas 3., 4. vai 5.punktā norādīto iemeslu dēļ puses ir tiesīgas vērsties rajona (pilsētas) tiesā.

53. pants. Strīda jauna izšķiršana sakarā ar jaunatklātiem apstākļiem

(1) Strīdu sakarā ar jaunatklātiem apstākļiem var ierosināt puse, iesniedzot pieteikumu par šķīrējtiesas sprieduma vai lēmuma atcelšanu.

(2) Pieteikumu var iesniegt triju mēnešu laikā no dienas, kad konstatēti apstākļi, kas ir par pamatu strīda jaunai izšķiršanai.

(3) Pieteikumu nevar iesniegt, ja kopš sprieduma vai lēmuma spēkā stāšanās pagājuši vairāk nekā 10 gadi.

(4) Par jaunatklātiem apstākļiem atzīst:

1) ar likumīgā spēkā stājušos tiesas spriedumu krimināllietā konstatēts apzināti nepatiess eksperta atzinums, apzināti nepatiess tulkojums, viltots rakstveida vai lietisks pierādījums, uz kuru pamata taisīts spriedums;
2) ar likumīgā spēkā stājušos tiesas spriedumu krimināllietā konstatētas noziedzīgās darbības, kuru dēļ taisīts nelikumīgs vai nepamatots spriedums vai pieņemts lēmums;
3) tā tiesas sprieduma vai citas iestādes lēmuma atcelšanu, uz kura pamata taisīts spriedums vai pieņemts lēmums šajā strīdā;
4) lietas izspriešanā piemērotās tiesību normas atzīšanu par neatbilstošu augstāka juridiska spēka tiesību normai.

(5) Pieteikuma iesniegšanas termiņu aprēķina:

1) šā panta ceturtāsdaļas 1. un 2.punktā norādītajos gadījumos - no dienas, kad likumīgā spēkā stājies spriedums krimināllietā;
2) šā panta ceturtās daļas 3.punktā norādītajos gadījumos - no dienas, kad likumīgā spēkā stājies tiesas nolēmums, ar kuru atcelts spriedums civillietā vai krimināllietā, vai arī kad atcelts citas iestādes lēmums, uz kura pamatots tas spriedums vai lēmums, kuru lūdz atcelt sakarā ar jaunatklātiem apstākļiem; 3) šā panta ceturtās daļas 4.punktā norādītajā gadījumā - no dienas, kad stājies spēkā spriedums vai cits lēmums, sakarā ar kuru piemērotā tiesību norma zaudē spēku kā neatbilstoša augstāka juridiska spēka tiesību normai.

(6) Pieteikums sakarā ar jaunatklātiem apstākļiem iesniedzams rakstveidā. Uz pieteikumu attiecināmi tie paši reglamenta noteikumi, kas attiecas uz prasības pieteikumu.

(7) Par šķīrējtiesas sēdi paziņo un pieteikuma norakstu nosūta strīda pusēm. Šo personu neierašanās nav šķērslis pieteikuma izskatīšanai.

(8) Šķīrējtiesa, izskatījusi pieteikumu, pārbauda, vai apstākļi, kurus norāda pieteicējs, atzīstami par jaunatklātiem apstākļiem saskaņā ar šā panta ceturtodaļu.

(9) Ja šķīrējtiesa konstatē jaunatklātus apstākļus, tā atceļ apstrīdēto spriedumu vai lēmumu pilnībā vai kādā tā daļā un izšķir strīdu pēc būtības.

(10) Ja šķīrējtiesa atzīst, ka pieteikumā norādītie apstākļi nav uzskatāmi par jaunatklātiem, tā pieteikumu noraida.

54. pants. Šķīrējtiesas sprieduma izpildīšanas kārtība

(1) Šķīrējtiesas spriedums pusēm ir obligāts un izpildāms labprātīgi tajā noteiktajā termiņā. Labprātīgai sprieduma izpildei noteiktais termiņš nav īsāks par 10 dienām.

(2)Ja šķīrējtiesas spriedums izpildāms Latvijā, bet netiek labprātīgi pildīts, ieinteresētā puse pieteikumu par izpildu raksta izsniegšanu šķīrējtiesas sprieduma piespiedu izpildei var iesniegt rajona (pilsētas) tiesā pēc parādnieka deklarētās dzīvesvietas, bet ja tādas nav, - pēc parādnieka dzīvesvietas vai juridiskās adreses vai pēc šķīrējtiesas sprieduma izpildes vietas.

VI. ŠĶĪRĒJTIESAS PROCESA IZDEVUMI

55. pants. Šķīrējtiesas procesa izdevumi

(1) Šķīrējtiesas procesa izdevumi ir ar strīda izšķiršanu saistītie izdevumi un ar lietas vešanu saistītie izdevumi.

(2) Ar strīda izšķiršanu saistītie izdevumi ir:

1) šķīrējtiesas tiesvedības maksa un šķīrējtiesneša honorārs;
2) summas, kas jāizmaksā ekspertiem, tulkiem un sekretāram;
3) ar šķīrējtiesas sprieduma izskaidrojumu saistītie izdevumi;
4) ar prasības nodrošināšanu saistītie izdevumi;
5) šķīrējtiesnešu ceļa un uzturēšanās izdevumi;
6) citi iespējamie ar strīda izšķiršanu saistītie izdevumi, kuru samaksas kārtību nosaka šķīrējtiesa, ievērojot reglamenta noteikumus.

(3) Ar lietas vešanu saistītie izdevumi ir:
1) izdevumi par juridisko palīdzību;
2) ar pierādījumu savākšanu saistītie izdevumi.

(4) Šķīrējtiesas tiesvedības maksa un šķīrējtiesneša honorārs ir atkarīgi no prasības summas, strīda sarežģītības un šķīrējtiesnešu skaita, kas izšķir attiecīgu strīdu. Ar šķīrējtiesas prezidija priekšsēdētāja lēmumu šo izdevumu apmērs, kas norādīts reglamenta 1.pielikumā var tikt grozīts, ņemot vērā strīda sarežģītību, strīda izspriešanai nepieciešamo laiku, kā arī jebkurus citus ar strīda izšķiršanu saistītus apstākļus.

(5) Sekretārs, tulks vai eksperts šķīrējtiesas procesā tiek pieaicināti tikai pēc tam, kad puse nomaksā šķīrējtiesas noteikto atlīdzību par šo personu pakalpojumiem. Ja puse, kura ir pieprasījusi pieaicināt tulku, sekretāru vai ekspertu, šķīrējtiesas noteiktajā termiņā nav iemaksājusi atlīdzību par to pakalpojumiem, šo atlīdzību var iemaksāt otra puse.

(6) Ja lūgumu šķīrējtiesas procesā pieaicināt tulku, sekretāru vai ekspertu ir iesniegušas abas puses, tad šķīrējtiesas noteikto atlīdzību par šo

personu pakalpojumiem, apmaksā abas puses, katra no pusēm iemaksājot pusi no izdevumu summas.

(7) Šķīrējtiesas prezidija priekšsēdētājs ir tiesīgs pēc puses lūguma vai pēc savas iniciatīvas samazināt šķīrējtiesas tiesvedības maksas apmēru.

56. pants. Prasības summa

(1) Prasības summa ir:

1) prasībās par naudas piedziņu - piedzenamā summa;
2) prasībās par mantas izprasīšanu - izprasāmās mantas vērtība;

3) prasībās par terminētiem maksājumiem un devumiem - visu maksājumu un devumu kopsumma, bet ne vairāk kā par trim gadiem;
4) prasībās par beztermiņa vai mūža maksājumiem un devumiem - visu maksājumu un devumu kopsumma par trim gadiem;
5) prasībās par maksājumu vai devumu samazināšanu vai palielināšanu - summa, par kādu samazina vai palielina maksājumus vai devumus, bet ne vairāk kā par vienu gadu;
6) prasībās par maksājumu vai devumu izbeigšanu - atlikušo maksājumu vai devumu kopsumma, bet ne vairāk kā par vienu gadu;
7) prasībās par mantas nomas līguma pirmstermiņa izbeigšanu - maksājuma kopsumma par mantas lietošanu atlikušajā līguma darbības laikā, bet ne vairāk kā par trim gadiem;
8) prasībās par īpašuma tiesībām uz nekustamo īpašumu - tā tirgus vērtība, bet ne mazāka par tā kadastrālo vērtību;
9) prasībās, kas sastāv no vairākiem patstāvīgiem mantiskiem prasījumiem - visu prasījumu kopsumma;
10) prasībās par darījuma izbeigšanu vai atzīšanu par spēkā neesošu - apstrīdētā darījuma summa.

(2) Prasības summu norāda prasītājs. Ja norādītā prasības summa acīmredzami neatbilst izprasāmās mantas tirgus vērtībai, prasības summu nosaka šķīrējtiesa.

57. pants. Ar strīda izšķiršanu saistīto izdevumu atmaksāšana

(1) Ar strīda izšķiršanu saistītie izdevumi atmaksājami pilnīgi vai daļēji šādos gadījumos:

1) ja iemaksāti lielākie ar strīda izšķiršanu saistītie izdevumi, nekā to nosaka reglaments vai šķīrējtiesa;
2) ja puse ir iemaksājusi atlīdzību par sekretāra, tulka vai eksperta pakalpojumiem, bet minētie pakalpojumi netika izmantoti vai avansā iemaksātās summas netika izlietotas pilnībā, iemaksātā summa vai tās neizlietotā daļa tiek atgriezta pusei, kura to iemaksājusi;

3) ja līdz šķīrējtiesas sastāva iecelšanai prasības pieteikums tiek atstāts bez izskatīšanas vai prasītājs atsauc savu prasību, pusei tiek atmaksāts šķīrējtiesneša honorārs.

(2) Ar strīda izšķiršanu saistītos izdevumus atmaksā ar noteikumu, ka pieteikums par to atmaksāšanu iesniegts gada laikā no summas iemaksas dienas.

58. pants. Šķīrējtiesas procesa izdevumu atlīdzināšana

(1) Puses var vienoties par šķīrējtiesas procesa izdevumu sadalījumu starp tām. Ja puses par to nav vienojušās, šķīrējtiesas procesa izdevumu atlīdzināšana tiek noteikta saskaņā ar šā panta noteikumiem.

(2) Pusei, kuras labā taisīts spriedums, šķīrējtiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos ar strīda izšķiršanu saistītos izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā daļā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli šķīrējtiesas apmierināto prasījumu apmēram, bet atbildētājam - proporcionāli tai prasījumu daļai, kurā prasība noraidīta.

(3) Ja prasītājs atsakās no prasības, tas atlīdzina atbildētājam radušos ar strīda izšķiršanu saistītos izdevumus. Prasītāja samaksātos ar strīda izšķiršanu saistītos izdevumus šajā gadījumā atbildētājs neatlīdzina. Tomēr, ja prasītājs neuztur savus prasījumus tāpēc, ka atbildētājs tos pēc prasības iesniegšanas labprātīgi apmierinājis, šķīrējtiesa pēc prasītāja lūguma piespriež no atbildētāja prasītāja samaksātos ar strīda izšķiršanu saistītos izdevumus.

(4) Ja prasība atstāta bez izskatīšanas, šķīrējtiesa pēc atbildētāja lūguma piespriež no prasītāja atbildētāja samaksātos ar strīda izšķiršanu saistītos izdevumus.

(5) Ar lietas vešanu saistītie izdevumi ir atlīdzināmi šādos apmēros:

1) izdevumi juridiskās palīdzības samaksai - to faktiskajā apmērā;
2) ar pierādījumu savākšanu saistītie izdevumi - izdevumu faktiskajā apmērā.

(6) Ar lietas vešanu saistītos izdevumus piespriež no atbildētāja par labu prasītājam, ja tā prasījums ir apmierināts pilnīgi vai daļēji, kā arī tad, ja prasītājs neuztur savus prasījumus sakarā ar to, ka atbildētājs tos pēc prasības iesniegšanas labprātīgi apmierinājis.

(7) Ja prasība noraidīta vai prasītājs atsakās no prasības, izņemot šā panta trešajā daļā minēto gadījumu, ar lietas vešanu saistītos izdevumus piespriež no prasītāja par labu atbildētājam.

59. pants. Šķīrējtiesas maksas pakalpojumi

(1) Šķīrējtiesas sniegto maksas pakalpojumu veidus un maksas apmēru noteic reglamenta 3.pielikums.

(2) Persona par pakalpojumu norēķinās pirms pakalpojuma sniegšanas, ar tāda maksājumu pakalpojumu sniedzēja starpniecību, kuram ir tiesības sniegt maksājumu pakalpojumus Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likuma izpratnē.

(3) Kopējo maksājuma summu aprēķina, saskaitot maksu par katru saņemtā pakalpojuma veidu un skaitu.

(4) Ja pēc personas pieprasījuma šķīrējtiesa sagatavoto materiālu nosūta ar pasta starpniecību, persona papildus maksai par pakalpojumu sedz arī pasta pakalpojumu izmaksas saskaņā ar pasta pakalpojumu tarifiem.

VII. KANCELEJA

60. pants. Šķīrējtiesas kancelejas personāla iecelšana amatā

Prezidija priekšsēdētājs ar lēmumu ieceļ amatā kancelejas darbiniekus.

61. Šķīrējtiesas kancelejas uzdevumi un pienākumi

(1) Kanceleja organizē un nodrošina šķīrējtiesā saņemto lietu un dokumentu apriti.

(2) Kanceleja reģistrē šķīrējtiesas lietas, pārbauda ienākošos dokumentus, sagatavo lietas izskatīšanai, izsūta paziņojumus, noformē un nosūta lietas pēc to izskatīšanas, seko šķīrējtiesas sarakstes dokumentu izpildes termiņu ievērošanai. Kanceleja nodrošina tiesas sēžu protokolēšanu.

(3) Savas kompetences ietvaros kanceleja sniedz atbildes uz iesniegumiem un pieprasījumiem. Kanceleja organizē un nodrošina vienotu apmeklētāju apkalpošanu, nodrošina vispārpieejamās informācijas izsniegšanu, kancelejā lietu dalībnieki var iepazīties ar lietu materiāliem.

Šķīrējtiesas dibinātājas
biedrības „Šķīrējtiesu dibināšanai un darbībai" vārdā
valdes priekšsēdētājs
Edgars Atlācis

Dokuments parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

Pielikums Nr.1
pie Eiropas Komersantu šķīrējtiesas
reglamenta

Šķīrējtiesas tiesvedības maksas un šķīrējtiesneša honorāra apmērs

PRASĪBAS SUMMA	TIESVEDĪBAS MAKSA	VIENA ŠĶĪRĒJTIESNEŠA HONORĀRS	
		Ja šķīrējtiesas sastāvs sastāv no	
		1 šķīrējtiesneša	3 vai vairāk šķīrējtiesnešiem
Līdz 1'500 EUR	20% no summas, bet ne mazāk kā 230 EUR	230 EUR	180 EUR
No 1'501 EUR līdz 7200 EUR	660 EUR + 2% no summas, kas pārsniedz 1500 EUR	660 EUR	460 EUR
No 7'201 EUR līdz 28'000 EUR	860 EUR + 1,5% no summas, kas pārsniedz 7200 EUR	770 EUR	660 EUR
No 28'001 EUR līdz 142'000 EUR	1280 EUR + 0,8% no summas, kas pārsniedz 28'000 EUR	1280 EUR	1140 EUR
No 142'001 EUR līdz 712'000 EUR	3700 EUR + 0,3% no summas, kas pārsniedz 142'000 EUR	2850 EUR	2420 EUR
No 712'001 EUR līdz 1'422'000 EUR	7600 EUR + 0,2% no summas, kas pārsniedz 712'000 EUR	4270 EUR	3700 EUR
Virs 1'422'001 EUR	11`960 EUR + 0,1% no summas, kas pārsniedz 1'422'000 EUR	5690 EUR	4270 EUR
PRASĪBĀS, kam nav mantiska rakstura vai kas nav jānovērtē	1430 EUR	1140 EUR	710 EUR

Gadījumā, ja šķīrējtiesas dibinātāja ir pievienotās vērtības nodokļa maksātāja, šķīrējtiesas tiesvedības maksa un šķīrējtiesneša honorārs tiek aplikti ar pievienotās vērtības nodokli.

Šķīrējtiesas dibinātājas
biedrības „Šķīrējtiesu dibināšanai un darbībai" vārdā
Valdes priekšsēdētājs
Edgars Atlācis

Dokuments parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

Pielikums Nr.2
pie Eiropas Komersantu šķīrējtiesas
reglamenta

Eiropas Komersantu šķīrējtiesas šķīrējtiesnešu saraksts

1. **Edgars Atlācis** – zvērināts advokāts; Eiropas Komersantu šķīrējtiesas prezidija priekšsēdētājs;
2. **Artis Dāvidnieks** – zvērināts advokāts;
3. **Jānis Spilve** – zvērināts advokāts;
4. **Sanda Vaiskoviča -** praktizējoša juriste;
5. **Agnese Ozoliņa -** praktizējoša juriste;
6. **Evita Šteinberga** - praktizējoša juriste;
7. **Gatis Upenieks** – praktizējošs jurists;
8. **Jolanta Dāvidniece** – praktizējoša juriste;
9. **Digna Briede** – praktizējoša juriste;
10. **Kristīne Tkača** – praktizējoša juriste;
11. **Jolanta Broka** – praktizējoša juriste.

Šķīrējtiesas dibinātājas
biedrības „Šķīrējtiesu dibināšanai un darbībai" vārdā
valdes priekšsēdētājs
Edgars Atlācis

Dokuments parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

Pielikums Nr.3
pie Eiropas Komersantu šķīrējtiesas
reglamenta

Šķīrējtiesas sniegto maksas pakalpojumu veidi un samaksas apmērs

Pakalpojuma veids	Mērvienība	Cena bez PVN (euro)
Dokumenta atvasinājuma izgatavošana (kopēšana, skenēšana, elektroniska dokumenta izdrukāšana)	1 lappuse	0,14
Dokumenta cauršūšana	1 dokuments	0,43
Dokumentu nosūtīšana pa faksu (Latvijas Republikas robežās)	1 sūtījums	0,71
Dokumentu ierakstīšana datu nesējā	1 CD matrica	2,42
Šķīrējtiesas sēdes protokolēšana	1 tiesas sēde	80,00

Gadījumā, ja šķīrējtiesas dibinātāja ir pievienotās vērtības nodokļa maksātāja, šķīrējtiesas sniegtie maksas pakalpojumi tiek aplikti ar pievienotās vērtības nodokli.

Šķīrējtiesas dibinātājas
biedrības „Šķīrējtiesu dibināšanai un darbībai" vārdā
valdes priekšsēdētājs
Edgars Atlācis

Dokuments parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu